

GOVERNMENT DIPLOMA IN CO-OPERATION AND ACCOUNTANCY

Sunday, 28th May 2023

(Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.)

(Maximum Marks - 100)

CO-OPERATIVE LAWS AND OTHER LAWS

PAPER-V

(Version - English and Marathi)

- N. B. :**
- (1) From Part -1. question No. 1 is compulsory..
 - (2) Solve any three questions from Part-1, excluding question No. 1.
 - (3) All two questions from Part - II are compulsory.
 - (4) English version shall be considered as authentic.
 - (5) Question No. 1 carries 18 marks and all other questions from Part-I carry 14 marks each.
 - (6) Questions from Part-II carry 20 marks each.

Part - I

1. (A) Fill in the blanks.

6

- (1) Provision of Registration of Co-operative Society is in the Section of Maharashtra Co-operative Society Act, 1960.
- (2) On a requisition in writing of of the member of the Society to call special general body meeting.
- (3) Rectification Report of Audit prepare in the form.
- (4) Lift Irrigation and Co-operative Housing Society can be formed by minimum members as per provisions in Maharashtra Co-operative Society Act, 1960.
- (5) Registrar is having power to Seize the record of Co-operative societies as per the provision of Section of Maharashtra Co-operative societies Act, 1960.
- (6) The Co-operative Societies Act, 1960 have the provision of maximum limit of distribution of dividend per cent of profit to the member's.

(B) State true or false.

6

- (1) Permission of Registrar is required to file suit against liquidator.
- (2) Reserve fund is raised from profit of Co-operative Society.
- (3) Evidence of registration of Co-operative Society is the registration certificate.
- (4) Registrar can not change the classification of Co-operative Societies.
- (5) On Receiving of specific report of fraud from Auditor, the Registrar authorises the Auditor for filing of FIR.
- (6) Jurisdiction of Multistate Co-operative Society is less than one state of India.

(C) Match the Following.

	'A'	'B'	
	(1) Cancellation of Registration	(a) Section 89 –A	
	(2) Annual general body meeting	(b) Section 21	
	(3) Disputes in Co-operative Society	(c) Section 75	
	(4) Byelaws amendments	(d) Section 88	
	(5) Responsibility of financial misfeasance enquiry.	(e) Section 13	
	(6) Inspection of Co-operative Society by Registrar.	(f) Section 91	
2.	(A) Explain special general body meeting		7
	(B) Audit of Co-operative Societies		7
3.	(A) Co-operative Societies liquidators rights and duties		7
	(B) Registration of Co-operative Society procedure		7
4.	(A) Explain rights and duties of Agriculture Produce Market Committee (APMC)		7
	(B) Section 83 enquiry under Co-operative Society Act by the Registrar		7
5.	(A) Expulsion of member of Co-operative Society procedure in Maharashtra Co-operative Society Act, 1960.		7
	(B) Amendment of Byelaws of Co-operative Society		7

Part - II**6. Write short notes. (any four)**

20

- (1) Powers of State Co-operative Election Authority (SCEA)
- (2) Reserve fund
- (3) Rectification of defect in audit report
- (4) Classification of Society
- (5) Co-operative Housing Society management
- (6) Associate membership in housing Society
- (7) De-Registration Section-21 A

7. Describe the following. (any five)

20

- (1) Appeal powers
- (2) Cyber crime
- (3) Meetings of Co-operative Societies
- (4) Khawti debt
- (5) MOFA, 1963, DDR-Authorised officer
- (6) Principles of natural justice
- (7) Deemed conveyance

मराठी रूपांतर

सहकारी कायदा व इतर कायदे

पेपर ५

- सूचना : (१) विभाग-१ मधील प्रश्न क्रमांक १ अनिवार्य आहे.
- (२) विभाग-१ मधील प्रश्न क्रमांक १ व्यतिरिक्त इतर कोणतेही तीन प्रश्न सोडवावेत.
- (३) विभाग-२ मधील सर्व (दोन्ही) प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- (४) इंग्रजी प्रश्नपत्रिका अधिकृत मानण्यात येईल.
- (५) प्रश्न क्रमांक १ साठी १८ गुण आहेत. विभाग मधील उर्वरित प्रश्न प्रत्येकी १४ गुणांचे आहेत.
- (६) विभाग-२ मधील प्रश्नांना प्रत्येकी २० गुण आहेत.

विभाग - १

१. (अ) रिकाम्या जागा भरा.

६

- (१) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० चे कलम नुसार सहकारी संस्था नोंदणीची तरतूद आहे.
- (२) सहकारी संस्थेच्या एकूण सभासद संख्येच्या सभासदांनी अर्ज करून मागणी केल्यास विशेष सर्वसाधारण सभा बोलविली जाते.
- (३) सहकारी संस्थेचा लेखापरीक्षण दोष दुरुस्ती अहवाल नमुन्यात सादर करण्यात येतो.
- (४) उपसा जलसिंचन व सहकारी गृहनिर्माण संस्था नोंदणी कमीत कमी सभासद महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० नुसार संस्थेची नोंदणी करू शकतात.
- (५) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० कलम खाली कारवाई करून निबंधक सहकारी संस्थेचे रेकॉर्ड जप्त करू शकतात.
- (६) सहकारी संस्थेच्या सभासदांना नफ्याच्या जास्तीत जास्त टक्के लाभांश वाटपाची सहकारी कायदा, १९६० मध्ये तरतूद आहे.

(ब) बरोबर किंवा चूक सांगा.

६

- (१) अवसायकांचे विरुद्ध दावा दाखल करणेकरिता संबंधित सहकारी संस्थेच्या निबंधकाची मान्यता लागते.
- (२) सहकारी संस्थेचा राखीव निधी हा संस्थेच्या नफ्यातून उभारला जातो.
- (३) सहकारी संस्थेची नोंदणी प्रमाणपत्र हा सहकारी संस्थेच्या नोंदणीचा पुरावा असतो.
- (४) सहकारी संस्था नोंदणीचे वर्गीकरण निबंधक बदलवू शकत नाहीत.
- (५) संस्थेच्या लेखापरीक्षणाचा विनिर्दिष्ट लेखापरीक्षण अहवाल प्राप्त झालेनंतर संबंधित निबंधक लेखा परीक्षकांना अपहाराचा गुन्हा नोंद करण्याकरिता प्राधिकृत करतात.
- (६) बहुराज्य सहकारी संस्थेचे कार्यक्षेत्र हे देशाच्या एकाच राज्यात समाविष्ट असते.

१. (क) जोड्या जुळवा.

(१) नोंदणी रद्द करणे	(अ) कलम ८९-अ
(२) वार्षिक सर्वसाधारण सभा	(ब) कलम २१
(३) संस्थेमधील वाद	(क) कलम ७५
(४) पोटनियम दुरुस्ती	(ड) कलम ८८
(५) अधिकार गैरवापर नुकसान जबाबदारी	(इ) कलम १३
(६) सहकारी संस्थेची तपासणी	(फ) कलम ९१
२. (अ) विशेष सर्वसाधारण सभेबाबत विवेचन करा. ७
- (ब) सहकारी संस्थांचे लेखापरीक्षण. ७
३. (अ) अवसायक/परिसमापक/विसर्जन अधिकारी यांचे अधिकार व कर्तव्ये. ७
- (ब) सहकारी संस्था नोंदणी अटी सांगून कार्यपद्धती सांगा ? ७
४. (अ) कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे अधिकार व कर्तव्ये स्पष्ट करा. ७
- (ब) सहकारी कायदा, १९६० कलम ८३ अंतर्गत निबंधकाकडून चौकशी. ७
५. (अ) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियमातील सभासदांची निष्काषण/हकालपट्टी. ७
- (ब) सहकारी संस्थेचे उपविधी दुरुस्ती. ७

विभाग - २

६. थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- (१) महाराष्ट्र राज्य सहकारी निवडणूक प्राधिकरण अधिकार
- (२) राखीव निधी
- (३) लेखा परीक्षण दोष दुरुस्ती अहवाल
- (४) सहकारी संस्थांचे वर्गीकरण
- (५) सहकारी गृहनिर्माण/गृहरचना संस्था व्यवस्थापन
- (६) सहयोगी सभासद, गृहनिर्माण संस्था
- (७) विनोंदणी कलम २१-अ

७. वर्णन करा/विवेचन करा. (कोणतेही पाच)

- (१) अपील अधिकार
- (२) सायबर गुन्हे
- (३) सहकारी संस्थांच्या विविध सभा
- (४) खावटी कर्ज
- (५) मोफा-१९६३, जिल्हा उपनिबंधक प्राधिकृत अधिकारी
- (६) नैसर्गिक न्यायतत्त्वे
- (७) मानीव अभिहस्तांतरण (डिम्मड कन्व्हेन्स)